

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE
Broj: 01-040/24-1267/1
Podgorica, 23.12.2024. godine

Izveštaj sa javne rasprave
povodom
PREDLOGA PRAVILNIKA O USLOVIMA I OBAVEZAMA U VEZI SA PRUŽANJEM
AUDIOVIZUELNIH MEDIJSKIH USLUGA NA ZAHTJEV

**Primjedbe i sugestije
na Predlog pravilnika o uslovima i obavezama u vezi sa pružanjem audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev**

R.br.	Član	Podnosilac predloga	Predlog	Odgovor Savjeta Agencije
1.	Član 11 stav 2 tačka a) ¹	„Telemach Crna Gora“ d.o.o.	<p>Predlog se odnosi na obavezu vezanu za mjere tehničke zaštite kojima se obezbjeđuje da maloljetnici u uobičajenim okolnostima neće čuti ili vidjeti programske sadržaje koji mogu ugroziti njihov razvoj maloljetnika i konkretno „kategorizaciju i označavanje programskih sadržaja u smislu Pravilnika o programskim standardima u radijskim i televizijskim programima“.</p> <p>Agenciji za audiovizuelne medijske usluge (AMU) je kroz (ranije) više sprovedenih postupaka više puta istaknuto, da se primjena tehničkih mjera npr. pinovanja vrši na osnovu programske šeme koju dostavljaju emiteri, koje sadrže oznaku kategorizacije programskog sadržaja, a koju oznaku softver na resiveru prepoznaje i kada se automatski aktivira neka od pomenutih mjera ukoliko je emiter kategorisao sadržaj sa oznakom npr. 18+. Isto tako, kod usluge videoteke, dobavljač kategoriše sadržaj, jer je u većini slučajeva i autor istih, na osnovu kojih se primjenjuju tehničke mjere. U predlogu teksta obaveza kategorizacije sadržaja želi se nametnuti pružaocu AVM usluge na zahtjev, što nije moguće sprovesti u realnim uslovima iz više razloga koji su takođe mnogo puta isticali Agenciji. Predmetni Predlog pravilnika takođe ne predviđa niti razrađuje situacije kada provajderi iz drugih država ne kategorišu programski sadržaj oznakom za koju AMU smatra da je adekvatna. Regulacija ove oblasti je neophodna, posebno ako se uzme u obzir da videoteka može brojati oko 25000 naslova i nije nam poznato da bilo koji od budućih pružalaca AVM na zahtjev je adekvatno kadrovski osposobljen i da posjeduje dovoljno tehničkih kapaciteta da može provjeriti i na kraju pravilno kategorisati ovoliko veliku količinu sadržaja. Dodatno, nije nam poznato da praksa zemalja u region detaljnije reguliše ovo pitanje.</p> <p>Predlaže se:</p> <p>a) brisanje člana 11 stav 2 tačke a) u predloženom tekstu;</p>	<p>Djelimično usvojiti predlog.</p> <p>Uvod stava 2 člana 11 promijeniti da glasi:</p> <p>"(2) Mjere tehničke zaštite kojima se obezbjeđuje da maloljetnici u uobičajenim okolnostima neće čuti ili vidjeti programske sadržaje koji mogu OZBILJNO ugroziti njihov razvoj uključuju, ali se ne ograničavaju na:"</p> <p>Predmetna mjera je način na koji se efikasno i jednostavno može skrenuti pažnja da se radi o sadržaju koji nije primjeren za maloljetnike određene dobi.</p> <p>Uvažavajući ograničenja sa kojima se pružaoci usluga mogu suočiti (tehnički i kadrovski resursi), ne može se dovesti u pitanje njihova obaveza da prilikom donošenja odluke o uključivanju određenog sadržaja ili grupe sadržaja u katalog, pribave informacije koje ukazuju na njihovu dobnu kategorizaciju. Ovo je posebno važno kad se radi o sadržajima koji mogu ozbiljno ugroziti razvoj maloljetnika (pornografija, bezrazložno prikazivanje nasilja).</p> <p>Agencija podsjeća da je zaštita maloljetnika od izloženosti štetnim sadržajima jedna od najvažnijih komponenti evropske regulative. S tim u vezi, i normiranje je usklađeno sa relevantnim pravnim okvirom, posebno imajući u vidu Direktivu o AVM uslugama.</p> <p>Donošenja uputstva nije neophodno jer je distributer dužan da preventivno djeluje i prije uključivanja određenog sadržaja u katalog, kategoriše i označi sadržaj saglasno propisanim pravilima. Ukoliko autor sadržaja to nije uradio, distributer je dužan to da uradi, jer je on odgovoran da, u skladu sa</p>

¹član 7 stav 1 tačka a), koja se zapravo odnosi na član 11 stav 2 tačka a).

**Primjedbe i sugestije
na Predlog pravilnika o uslovima i obavezama u vezi sa pružanjem audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev**

R.br.	Član	Podnosilac predloga	Predlog	Odgovor Savjeta Agencije
			b) poslije stava 5) dodati stav 6) u kojem bi se predvidjelo preventivno djelovanje Agencije na način što će ista biti dužna donijeti uputstva i smjernice za djelovanje pružaoca AVM usluga na zahtjev u slučaju da provajder sadržaja nije izvršio ili nije pravilno izvršio kategorizaciju sadržaja.	dostupnim informacija, učini sve kako bi se propisana mjera ispoštovala.
2.	Član 14 stav 1 tačka b)	„Telemach Crna Gora“ d.o.o.	<p>Za implementaciju ove mjere potrebno je više od 90 dana koliko se predlaže za usklađivanje rada sa Pravilnikom, te predlažemo da ovaj rok bude minimum 12 mjeseci.</p> <p>Rok do 90 dana za usklađivanje pružalaca AVM usluga neće biti dovoljan ako se imaju u vidu obaveze navedene u tekstu čl. 11 st. 3 Predloga. Naime, pomenutom odredbom se predlaže da mjere tehničke zaštite za obezbjeđivanje da maloljetnici u uobičajenim okolnostima neće čuti ili vidjeti programske sadržaje koji mogu štetiti njihovom razvoju moraju biti proporcionalne potencijalnoj šteti koji ovakvi programski sadržaji mogu izazvati kod maloljetnika. Primjena ove mjere podrazumijeva prilagođavanje sistema da za različite sadržaje primjenjuju različite tehničke mjere zaštite, a u zavisnosti od više različitih kriterijuma (priroda AVM usluge na zahtjev, očekivana publika i sl.).</p>	<p>Odbiti predlog.</p> <p>Rok za usaglašavanje organizacije i načina rada je propisan Zakonom o AVM uslugama te nema prostora za njegovo produžavanje preko 90 dana.</p>
3.	Član 14	„Telemach Crna Gora“ d.o.o.	<p>U članu 14 smatramo da je potrebno predvidjeti i to da prilikom registracije AVM usluge na zahtjev u roku od 30 dana od dana stupanja Pravilnika na snagu, pružaoci nisu dužni navesti procenat evropskih audiovizuelnih djela i procenat sadržaja koji je pristupačan licima sa invaliditetom, obzirom da će to biti predmet regulacije drugih pravilnika za koje se predviđa duži vremenski period za usklađivanje.</p>	<p>Usvojiti predlog.</p> <p>Poslije stava 1 člana 14 dodati dva nova stava koja glase:</p> <p>(2) <i>Prilikom podnošenja prijave iz stava 1 ovog člana, pružalac AVM usluge nije dužan da dostavi podatke koji se odnose na učešće evropskih audiovizuelnih djela i učešće programskih sadržaja pristupačnih za lica sa invaliditetom (tač. F. i G. Poglavlja 5. Podaci o strukturi AVM usluge na zahtjev).</i></p> <p>(3) <i>Podatke iz stava 2 ovog člana pružalac AVM usluge je dužan da dostavi najkasnije do 31. januara 2026. godine.</i></p>

**Primjedbe i sugestije
na Predlog pravilnika o uslovima i obavezama u vezi sa pružanjem audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev**

R.br.	Član	Podnosilac predloga	Predlog	Odgovor Savjeta Agencije
4.	Član 11 stav 1 tačka c)	„Crnogorski Telekom“ A.D.	<p>Pravilnikom se u članu 11 detaljno definišu obaveze koje se odnose na mjere tehničke zaštite kojima se obezbjeđuje da maloljetnici u uobičajenim okolnostima neće čuti ili vidjeti programske sadržaje koji mogu ugroziti njihov fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika. Jedna od mjera u stavu 1 tačka (c) su tehnički alati za efikasnu procjenu godina starosti. Cijenimo da je potrebno pojašnjenje ove odredbe jer nam nijesu poznati primjeri takve miere, a u svakom slučaju naše razumijevanje je da tu mjeru ispunjavamo time što i inače ne zaključujemo ugovore sa licima mlađim od 18 godina, a da je za pristup određenim sadržajima kako i stoji u tački b) istog stava potreban PIN kod. Nadamo se da u tom dijelu imamo isto razumijevanje s Agencijom.</p>	<p>Zaključivanje ugovora sa licima starijim od 18 godina i obezbjeđivanje PINovanja nije dovoljno da se maloljetnici zaštite od neprimjerenih sadržaja. Upotreba PIN koda jeste jedna od adekvatnih, ali ne i dovoljnih mjera da se odgovori na potrebu zaštite maloljetnika, kao jedne od najvažnijih komponenti evropske pravne regulative. Stoga se od pružaoca AVM usluga očekuje da u razumnom roku odgovore na navedene propisane obaveze.</p> <p>Upravo zbog toga je važno da pružaoci usluga uvedu tj. učine dostupnim tehničke mjere / alate za efikasnu provjeru i procjenu godina starosti kako bi se ograničilo da maloljetnici mogu vidjeti sadržaje koji mogu ozbiljno ugroziti njihov razvoj. One se ne mogu ograničiti na jednostavno „samodeklarisanje“ uzrasta od strane korisnika. Uvažavajući da je za uvođenje i promociju ovih mjera potrebno vrijeme, rok za usaglašavanje rada pružalaca usluga sa ovom obavezom će biti produžen.</p>
5.	Član 14	„Crnogorski Telekom“ A.D.	<p>Predlaže da se nakon člana 14 doda novi član 15 koji glasi: „Odobrenja izdata u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima („Službeni list CG“, br. 46/10,53/11, 6/13, 55/16, 92/17), važe do isteka perioda na koji su izdata.“</p> <p>Pružaoци predmetne usluge koji je pružaju kao sastavni ili dopunski dio usluge za distribuciju linearnih AVM usluga ne bi trebali biti obavezni da podnose prijavu za pružanje AVM usluge na zahtjev ako su za tu uslugu već dobili odobrenje po ranijem Zakonu. Dakle, za ovaj segment AVM usluga treba da važi isto pravilo koje je definisano za pružaoce linearnih AVM usluga odredbom člana 40 Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za distribuciju linearnih audiovizuelnih medijskih usluga.</p> <p>Ovo prije svega jer je predložena dopuna u skladu sa odredbom člana 194 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama.</p>	<p>Odbiti predlog.</p> <p>Zakon o AVM uslugama predviđa da pružaoci AVM usluga na zahtjev podliježu obavezi podnošenja prijave, a ne izdavanja odobrenja. Saglasno tome, pružanje usluga nije ograničeno rokom.</p>
6.	Član 11 stav 1	„Mtel“ d.o.o.	<p>Pored nespornih obaveza koje se zbog prihvatanja najvećih standarda moraju prihvatiti mišljenja sam da treba brisati iz</p>	<p>Odbiti predlog.</p>

**Primjedbe i sugestije
na Predlog pravilnika o uslovima i obavezama u vezi sa pružanjem audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev**

R.br.	Član	Podnosilac predloga	Predlog	Odgovor Savjeta Agencije
			<p>Pravilnika stav 1 člana 11 Pravilnika kojim je propisano da se "na pružaoce AVM usluga na zahtjev shodno primjenjuje Pravilnik o programskim standardima u radijskim i televizijskim programima u skladu sa njihovim pravima i obavezama propisanim Zakonom" jer pružalac usluga na zahtjev ipak nije emiter i nemoguće mu je nametnuti obavezu poštovanja svih programskih standarda koji su propisani za rad emitera.</p> <p>Ostale odredbe Pravilnika treba podržati i pripremiti se za njihovu implementaciju u propisanim rokovima.</p>	<p>Član 11 stav 1 Predloga pravilnika predviđa njegovu shodnu primjenu na pružaoce AVM usluga na zahtjev.</p> <p>U cilju pojašnjenja odredbe, stav 1 člana 11 Pravilnika dopuniti tako da glasi:</p> <p><i>„(1) Na pružaoce AVM usluga na zahtjev shodno se primjenjuje Pravilnik o programskim standardima u radijskim i televizijskim programima („Sl.list CG”, broj __/__), u skladu sa njihovim pravima i obavezama propisanim Zakonom, koje uključuju ali se ne ograničavaju na pitanja vezana za programsku osnovu i zaštitu maloljetnika od sadržaja koji mogu ugroziti njihov fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika (u daljem tekstu: „razvoj maloljetnika”).”</i></p> <p>Saglasno tome, revidirati i stav 2.</p>